Vinnusmiðjur

Ungmenna

Stuðningur við lýðræðisstarf í skóla- og frístundastarfi

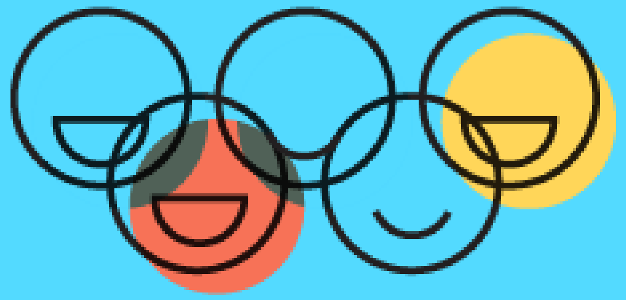

Vinnusmiðjur – markmið og áherslur

- Markmið vinnusmiðjanna er að:
  - Fjalla um hlutverk nemendafélaga og félagsmiðstöðvaráða
  - Lýðræðislega virkni nemenda í skólastarfi
  - Skapa sameiginlegan skilning meðal þátttakenda á þessu mikilvæga verkefni
  - Auka þekkingu þátttakenda á þeim leiðum sem hægt er að nýta til að tryggja lýðræði og virka þátttöku nemenda
- Í smiðjunum er stuðst við efni sem jafnréttis-, mannréttinda- og lýðræðisteymi á skrifstofu SFS hefur útbúið til að styrkja starf skólaráða, stjórnir nemendafélaga (nemendaráð) og félagsmiðstöðvaráð og þau sem starfa með þeim
  - Efnisval tekur mið af niðurstöðum rýnihópa nemenda og könnunar sem lögð var fyrir starfsfólk í grunnskólum og félagsmiðstöðvum í Breiðholti sem starfaði með ráðunum og þökkum við þeim fyrir ánægjulegt samstarf.

Markmið og áherslur, framhald

- Vinnusmiðjurnar eru haldnar með unglingum, kennurum og starfsfólki frá öllum skólum og félagsmiðstöðum borgarinnar
- Smiðjurnar eru skipulagðar á grunni hugmyndafræði samfélagslegrar nýsköpunar þar sem öll fá rödd og geta komið hugmyndum sínum á framfæri. Hver smiðja er tveir dagar sem byggjast upp á svipaðan hátt.

Dagur eitt

- Hver erum við og hver er tilgangurinn með smiðjunum?
- Innlegg – Hvert stefnum við og hvernig komumst við þangað?
- Köfum dýpra
- Verkefni – Hvaða breytingar þarf að gera?
- Pása
- Ísbrjótur
- Innlegg – Skólabragur – virkni og þátttaka
- Verkefni – forréttindi og samkennd
- Hádegismatur
- Félagsstarfið – kveikja
- Köfum dýpra
- Verkefni um félagsstarfið

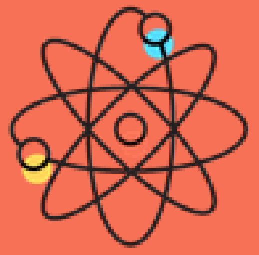

Hvernig leysum við verkefni eða áskoranir?

Þrjár gerðir af áskorunum eða flóknum verkefnum:

- **Einföld: Þegar þú getur fundið eina viðurkennda lausn.**
  - Dæmi - að baka köku
- **Snúin: Þegar þú getur fundið lausn með hjálp sérfræðinga:**
  - Dæmi - að senda geimskip til tunglsins
- **Flókin: Áskorun sem er ekki fullur skilningur á og ekki allir sammála um það hvað er best.**
  - Dæmi - að ala upp barn

Jean Stiles 2019

Samkomulag um samskipti sem hjálpar okkur að vinna saman í að skapa hugmyndir

- Sýnum framkomu sem byggir upp traust
- Verum við sjálf
- Verum forvitin
- Sýnum virðingu og vörumst dómhörku
- Viðurkennum og þökkum
- Æfum okkur í að vera opin fyrir viðbrögðum og athugasemdum
- Látum ekki áskoranir eða hindranir stoppa okkur
- Skemmtum okkur

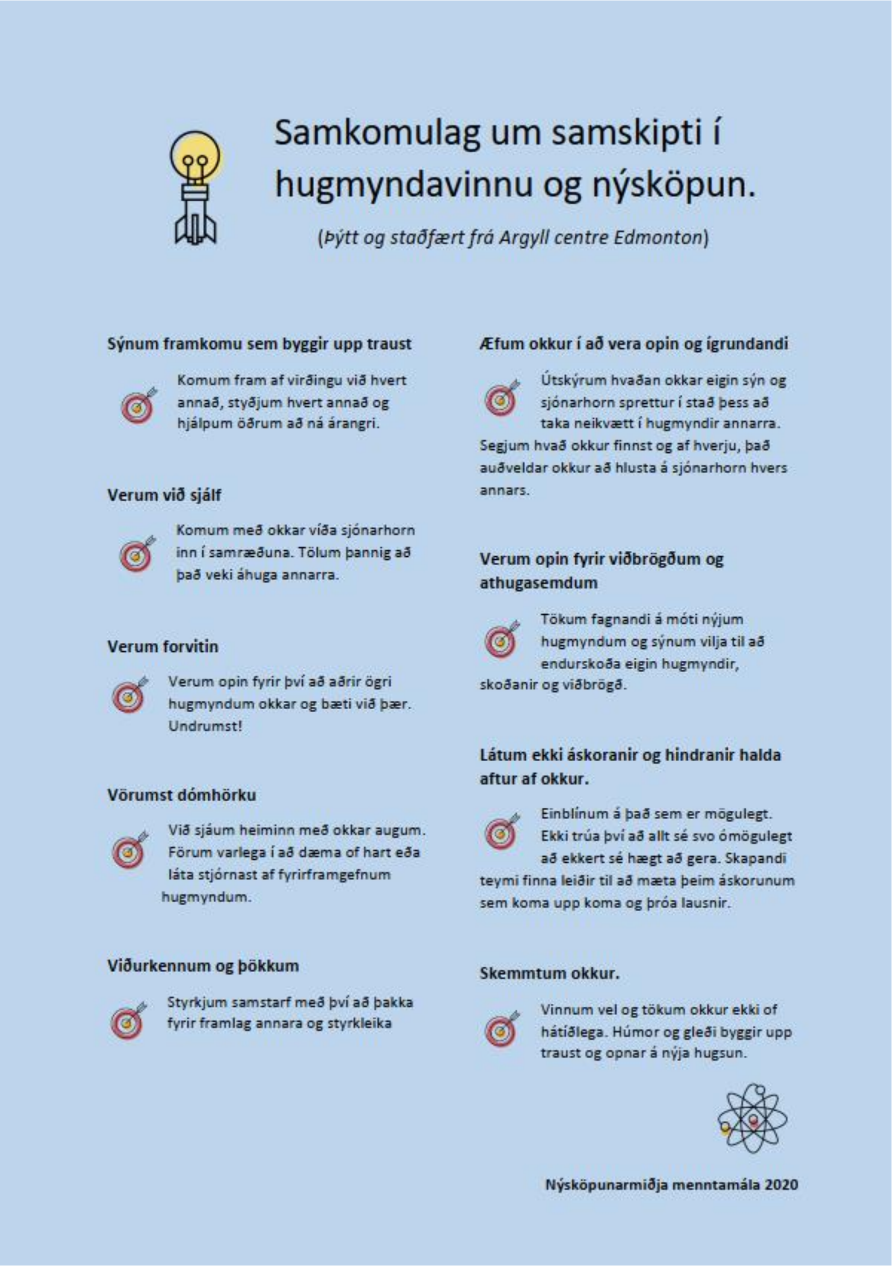
Samkomulag um samskipti í hugmyndavinnu og nýsköpun.

(Þýtt og staðfært frá Argyll centre Edmonton)

Sýnum framkomu sem byggir upp traust

Komum fram af virðingu við hvert annað, styðjum hvert annað og hjálpum öðrum að ná árangri.

Verum við sjálf

Komum með okkar víða sjónarhorn inn í samræðuna. Tölum þannig að það veki áhuga annarra.

Verum forvitin

Verum opin fyrir því að aðrir ögri hugmyndum okkar og bæti við þær. Undrumst!

Vörumst dómhörku

Við sjáum heiminn með okkar augum. Förum varlega í að dæma of hart eða láta stjórnast af fyrirframgefnum hugmyndum.

Viðurkennum og þökkum

Styrkjum samstarf með því að þakka fyrir framlag annara og styrkleika

Æfum okkur í að vera opin og ígrundandi

Útskýrum hvaðan okkar eigin sýn og sjónarhorn sprettur í stað þess að taka neikvætt í hugmyndir annarra. Segjum hvað okkur finnst og af hverju, það auðveldar okkur að hlusta á sjónarhorn hvers annars.

Verum opin fyrir viðbrögðum og athugasemdum

Tökum fagnandi á móti nýjum hugmyndum og sýnum vilja til að endurskoða eigin hugmyndir, skoðanir og viðbrögð.

Látum ekki áskoranir og hindranir halda aftur af okkur.

Einblínum á það sem er mögulegt. Ekki trúa því að allt sé svo ómögulegt að ekkert sé hægt að gera. Skapandi teymi finna leiðir til að mæta þeim áskorunum sem koma upp koma og þróa lausnir.

Skemmtum okkur.

Vinnum vel og tökum okkur ekki of hátíðlega. Húmor og gleði byggir upp traust og opnar á nýja hugsun.

Nýsköpunarmiðja menntamála 2020

Hvað gladdi mig í gær?

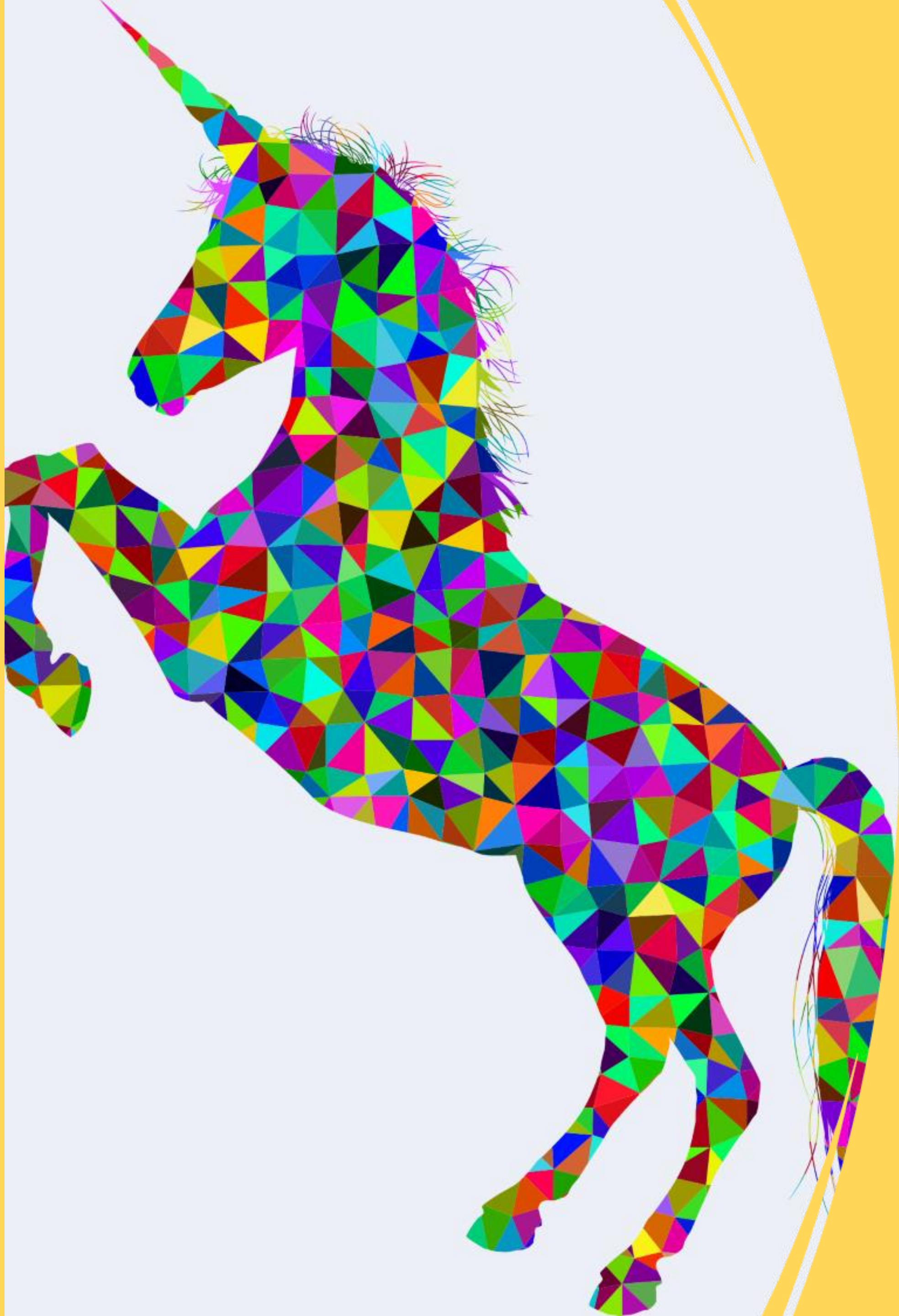

Hvert stefnum við og hvernig komumst við þangað?

- Hver erum við ?
- Hvaðan komum við?
- Hvert erum við að fara?
- Hvaða leið ætlum við að velja?

- Að komast á toppinn er ekki eins fyrir A og B.

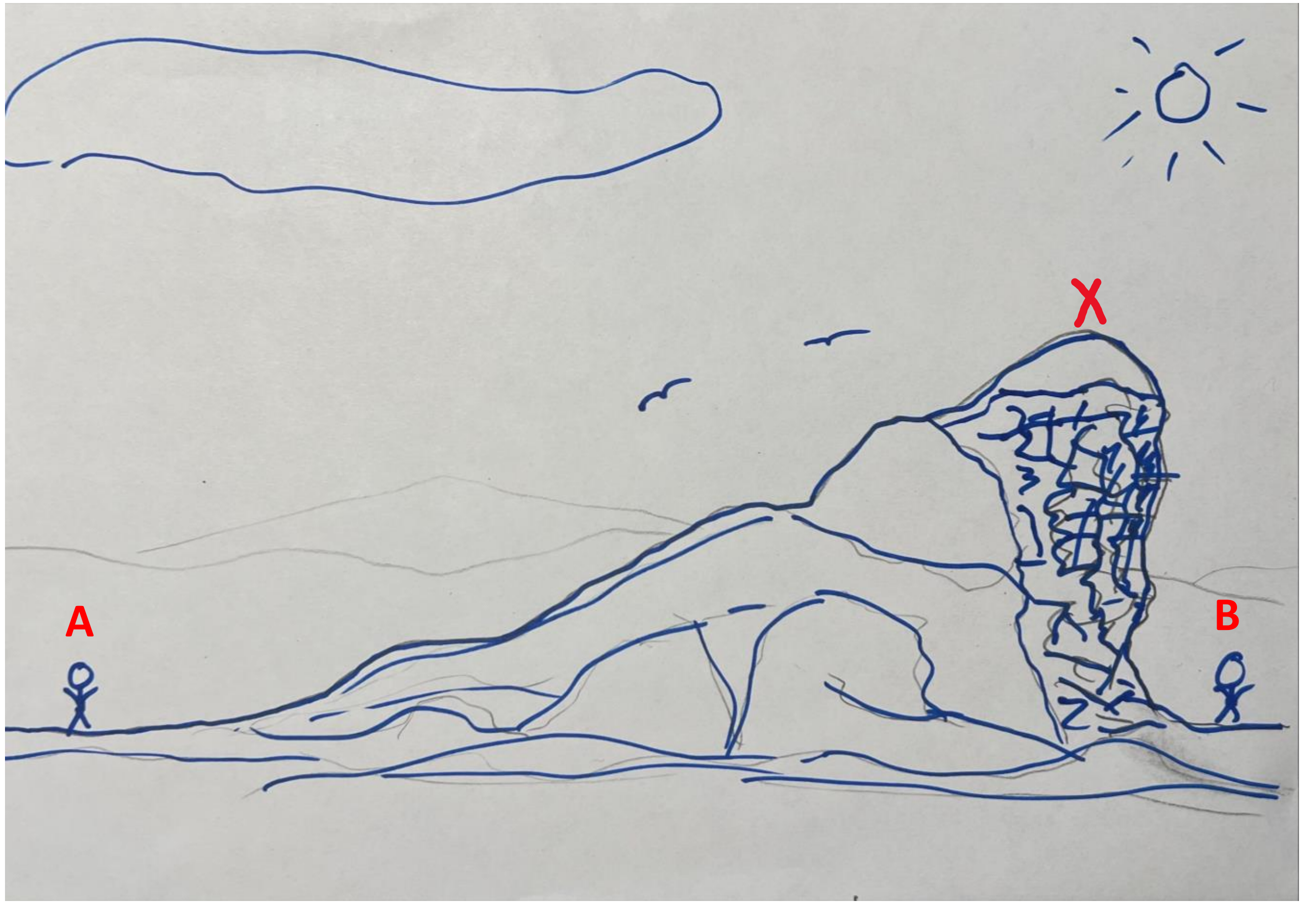

Hvað er árangur og hvernig næst hann?

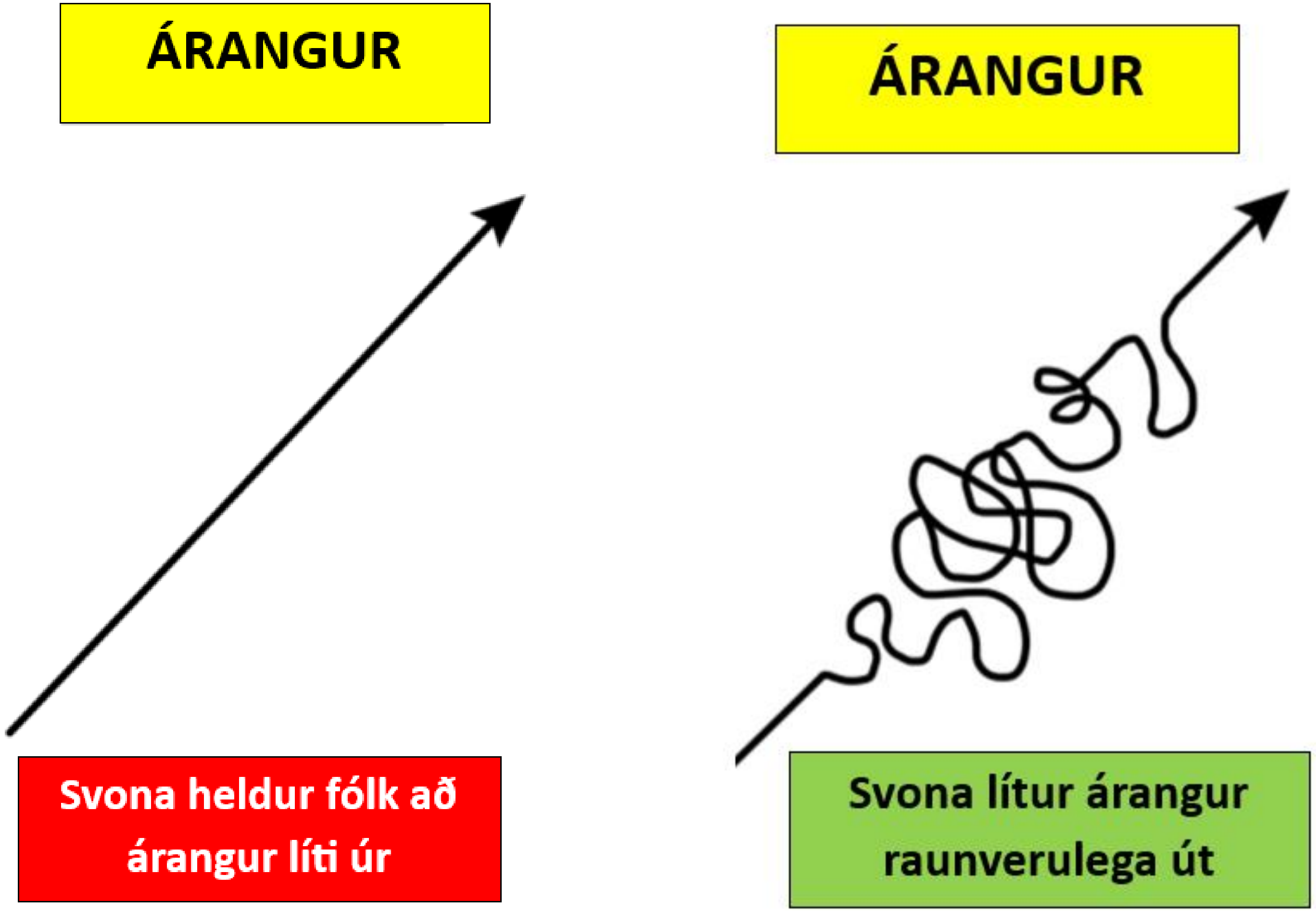

HVAÐ HALDIÐ ÞIÐ AÐ MUNI EINKENNA LÍF 14 ÁRA UNGLINGA EFTIR 10 ÁR ?

Nýjasta nýtt!

- Hvaða nýjungar munum við sjá árið 2033?
  - Hver og einn kemur með eina hugmynd (1 mínúta)
  - Gengið um rýmið og hver og einn segir einstaklingum úr a.m.k. fimm öðrum hópum frá því hver hugmyndin er (5 mínútur)
  - Stoppað og kallað eftir áhugaverðum hugmyndum úr hópnum (2 mínútur)

Verkefni – hvaða breytingar þarf að gera

- **Vitum við hvaða breytingar þurfum við að gera á skóla- og frístundastarfi á næstu 10 árum til þess að vinna að aukinni þátttöku barna og ungmenna ?**
  - Hver og einn skrifar hugleiðingar sínar á blað (post-it miða), eitt atriði á hvern miða (4 mínútur).
  - Tvö og tvö bera saman bækur sínar, ef áþekk atriði koma fram eru þau sameinuð (5 mínútur).
- Hvert par deilir með hópnum við borðið. Hvert par leggur fram eitt atriði í einu og síðan er farinn annar hringur þar til öll atriði hafa komið fram og síðan velur hópurinn í sameiningu 2- 3 breytingar sem hann telur skipta mestu (15 mínútur)
- Hópurinn velur kynni sem kynnir niðurstöðuna fyrir öllum hópnum. Miðarnir settir á veggspjald.

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

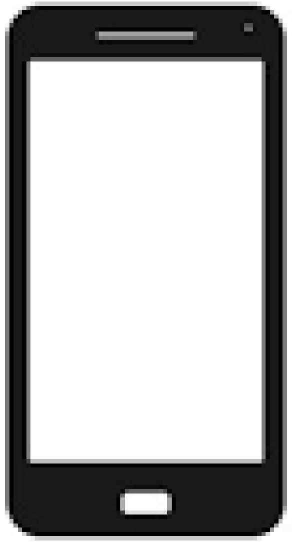

Setjast niður

Hvað finnst þér?

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

Setjast niður

Ég mæti reglulega í félagsmiðstöðina mína

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

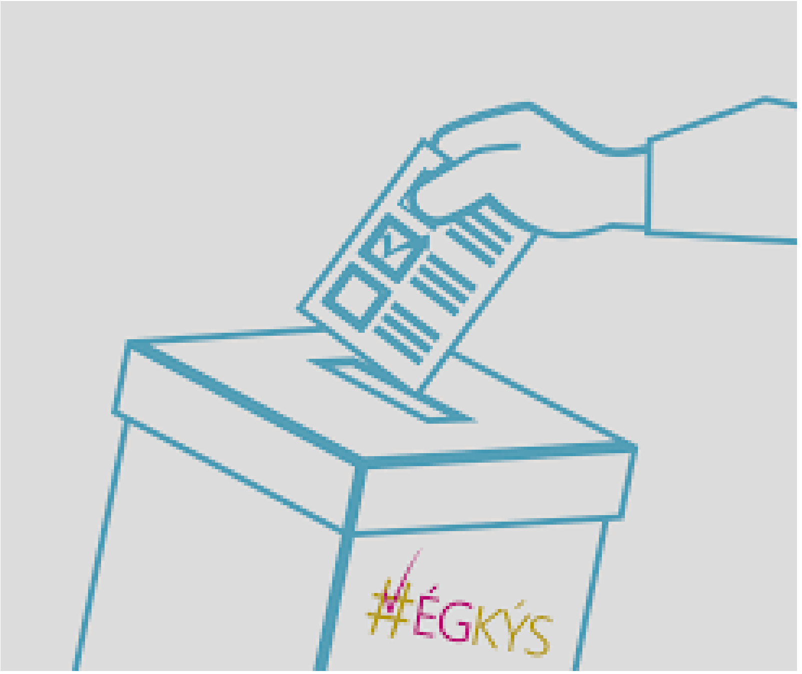

Setjast niður

Mér finnst mikilvægt að hlustað sé á skoðanir barna og unglinga

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

Setjast niður

Standa upp

Setjast niður

Ég fylgist með fréttum

Standa upp

Setjast niður

Hvenær á skóladagurinn að byrja?

Standa upp

Kl. 08:10

Kl. 08:50

Setjast niður

Hvar liggja skyldur okkar?

- Barnasáttmálinn
  - 12. grein: Réttur til að láta skoðanir sínar í ljós og til að hafa áhrif.
- Menntastefnan
  - Leiðarljós: Barnið sem virkur þátttakandi.
  - Félagsfærni: Samfélagsleg ábyrgð og virkni.
- Lýðræði er grunnþáttur í skóla- og frístundastarfi.

Heimsins mikilvægasta kvöld

Lykilhugtök

- Lýðræði
- Inngilding
- Fordómar og jaðarsetning
- Mannréttindi og forréttindi

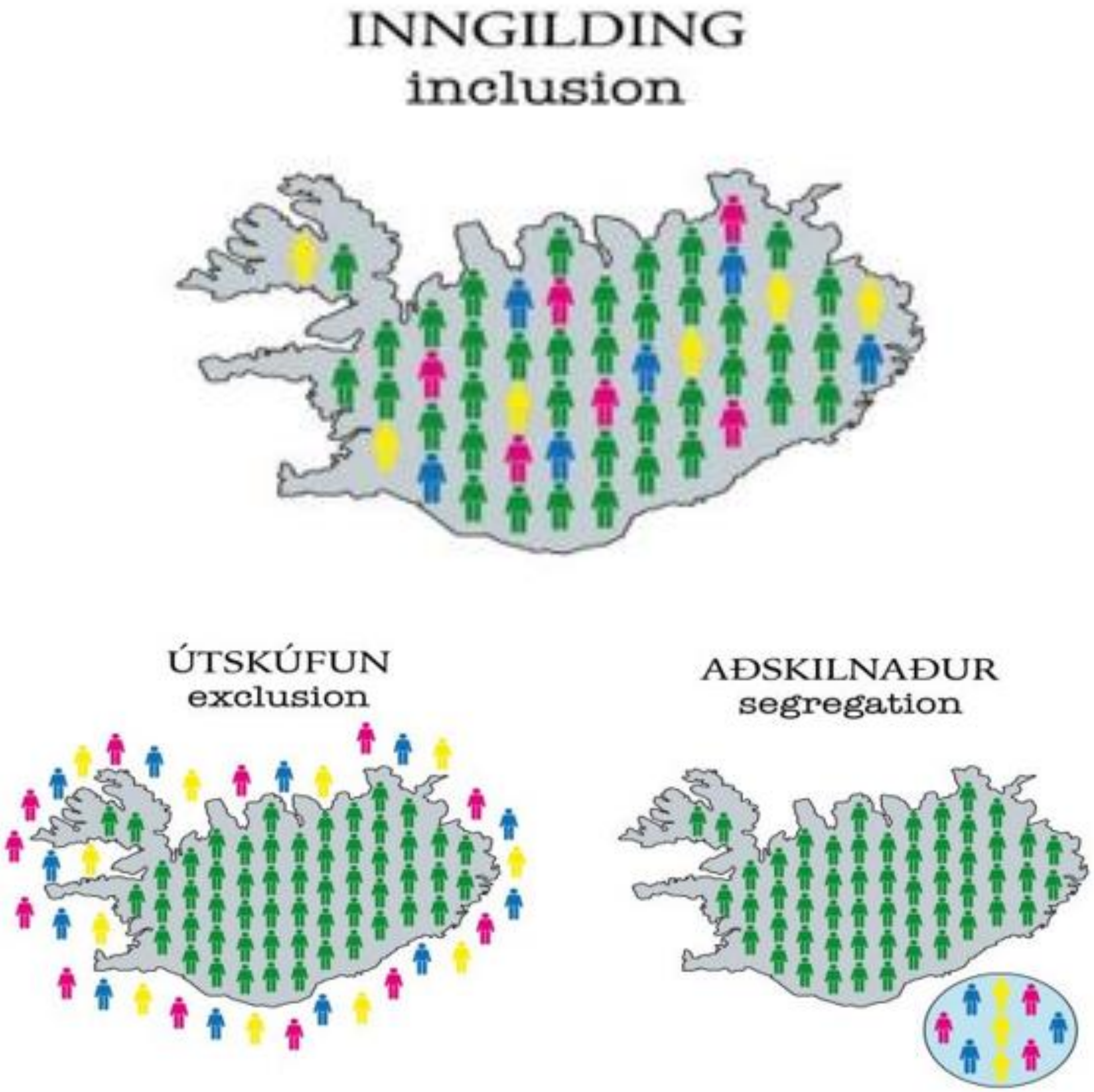

Skólabragur og stemning

Þið eruð lykilaðilar og ykkur er treyst til að huga að þátttöku allra!

Ýmis verkefni ýta undir mannréttindi, félagshæfni og virka þátttöku allra:

- Heilsueflandi samfélag
- Réttindaskóli og Réttindafélagsmiðstöð
- Grænfánaverkefni
- Bekkjarfundir
- Öflugt nemendafélag og félagsmiðstöðvaráð
- Skólaráð
- Nemendaþing
- Þemadagar
- Góðgerðardagar
- Og margt fleira

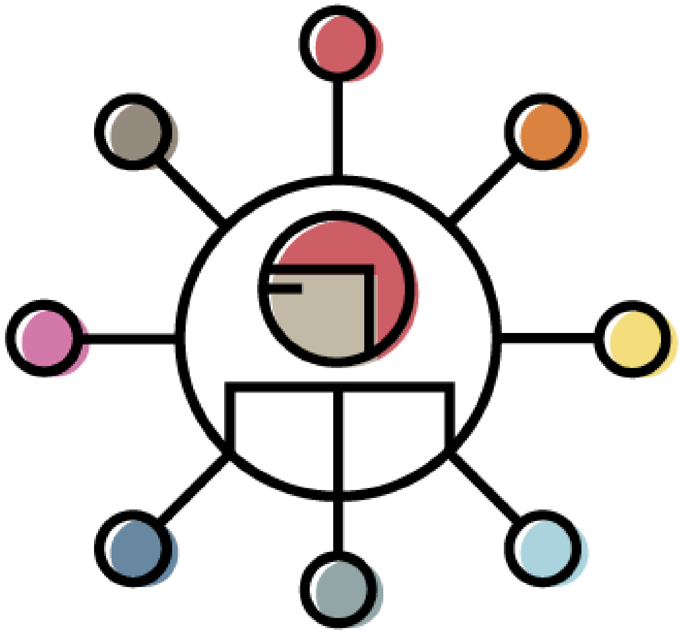

HVERNIG ER UNNIÐ MEÐ MANNRÉTTINDI OG ÞÁTTTÖKU ALLRA Í SKÓLANUM YKKAR OG FÉLAGSMIÐSTÖÐINNI?

Foréttindapýramídinn

- Eftir því sem ofar er komið í pýramídann = meiri virðing, hærri laun, minni líkur á fordómum, færri hindranir.

Hádegismatur (12:00-12:30)

Staður þar sem öllum líður vel

Nemendafélög og unglingaráð

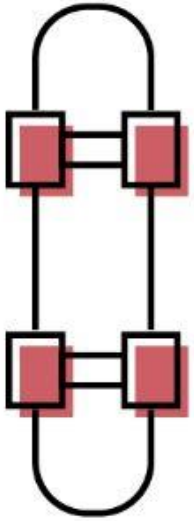

Félagsfærni, Sjálfsefling

Leiðbeiningar og viðmið um val á fulltrúum í stjórn nemendafélags grunnskóla og félagsmiðstöðvarráð

Fjallað er almennt um starf stjórnar nemendafélaga og lýðræðisstarf í félagsmiðstöðvum og hvernig best er að standa að vali á fulltrúum í stjórnir og ráð. Áhugasömum er einnig bent á myndbönd um efnið og kynnt eru þátttökulíkön sem gott er að hafa að leiðarljósi í lýðræðisvinnu með börnum.

Hlekkur á leiðbeiningarnar

Gott samstarf allra í skólanum og félagsmiðstöðinni

Taka hlutverk sitt alvarlega, sýna ábyrgð og vera góð fyrirmynd

Virkja sem flesta til starfa og starfið á að vera fjölbreytt og höfða til allra

Gerið gott plan

Skoðið dagskrána seinasta ár

- Hvaða hugmyndir voru ekki að virka?
- Hvað tókst illa en mætti láta virka með betri skipulagningu?
- Hvað tókst vel og má endurtaka?

Hvað viljið þið gera nýtt?

- Hvað eru aðrir skólar og félagsmiðstöðvar að gera?
- Hvað vill nýtt fólk í stjórn nemendafélagsins gera?
- Setjið niður dagskrá fyrir hálft ár
- Ákveðið hver stýrir hverjum og einum viðburði/dagskrá

Farsæld og hagsmunir

- Hvernig höfum við bætt skólann á seinustu tveim árum?
- Hvað ætlum við að setja á oddinn sem varðar farsæld og hagsmuni nemenda á þessu skólaári?

HVAÐ ER "BEST" Í YKKAR félagsstarfi eða félagsmiðstöð?

Verkefni – undirbúa viðburð

Hverju gæti ég haft áhyggjur af ef ég t.d.

- Bý við fátækt
- Tala ekki íslensku
- Er hreyfihömluð
- Á fáa eða enga vini

Dagur tvö

- Upprifjun
- Innlegg – Hvaða áhrif hafa nemendur á námið?
- Köfum dýpra
- Verkefni – Hvaða valgreinar og hvernig verkefnaskil viljum við?
- Pása
- Innlegg – Hvernig getum við gert betur?
- Köfum dýpra
- Verkefni – Hvaða hugmynd viljum við útfæra og framkvæma?
- Hringurinn – orðið látið ganga
- Vinnusmiðjuslit

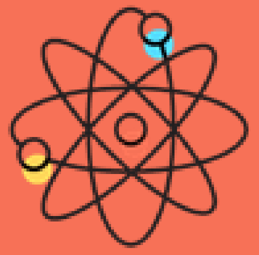

Samkomulag um samskipti sem hjálpar okkur að vinna saman í að skapa hugmyndir

- Sýnum framkomu sem byggir upp traust
- Verum við sjálf
- Verum forvitin
- Verum ekki dómhörð
- Viðurkennum og þökkum
- Æfum okkur í að vera opin fyrir viðbrögðum og athugasemdum
- Látum ekki áskoranir eða hindranir stoppa okkur
- Skemmtum okkur

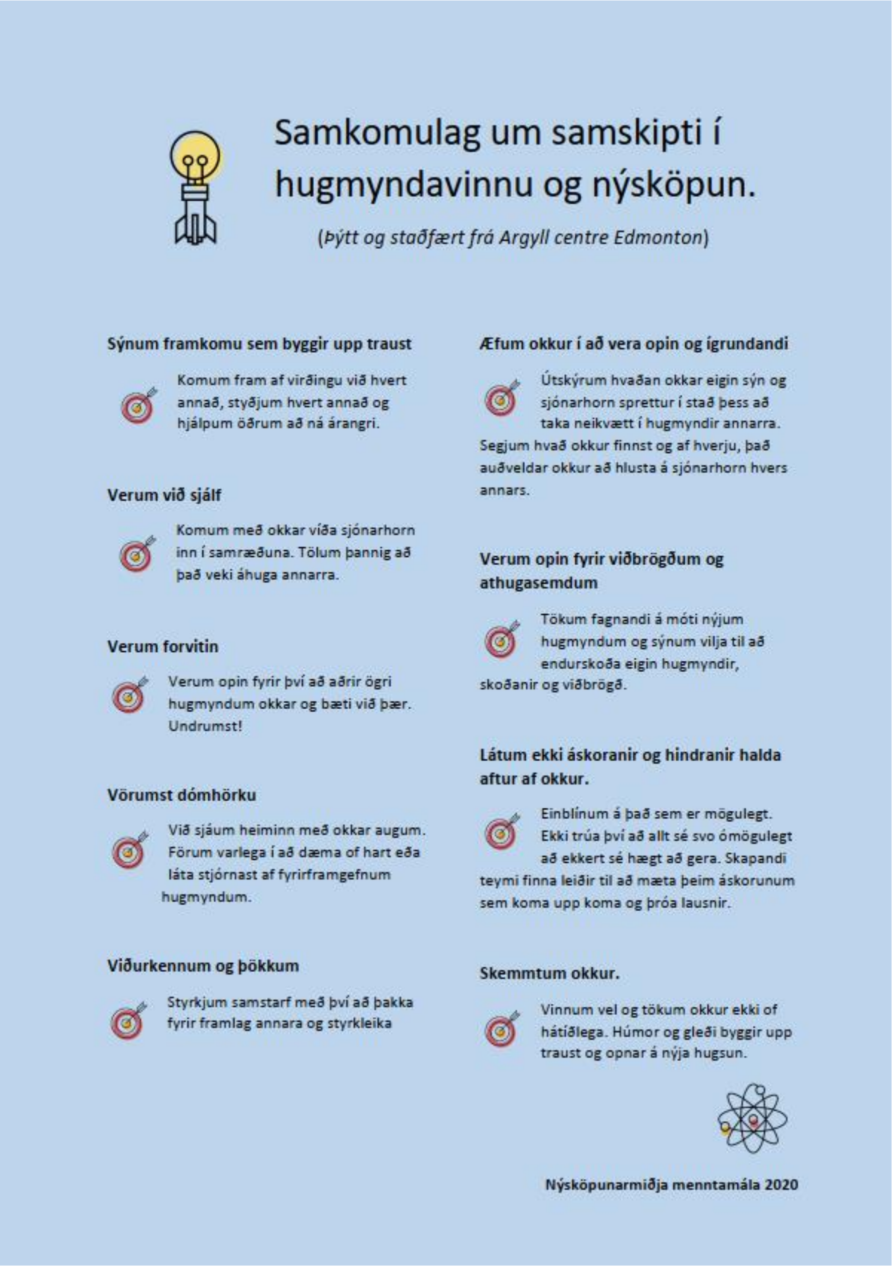

Hvert stefnum við og hvernig komumst við þangað?

- Hver erum við ?
- Hvaðan komum við?
- Hvert erum við að fara?
- Hvaða leið ætlum við að velja?

- Að komast á toppinn er ekki eins fyrir A og B.

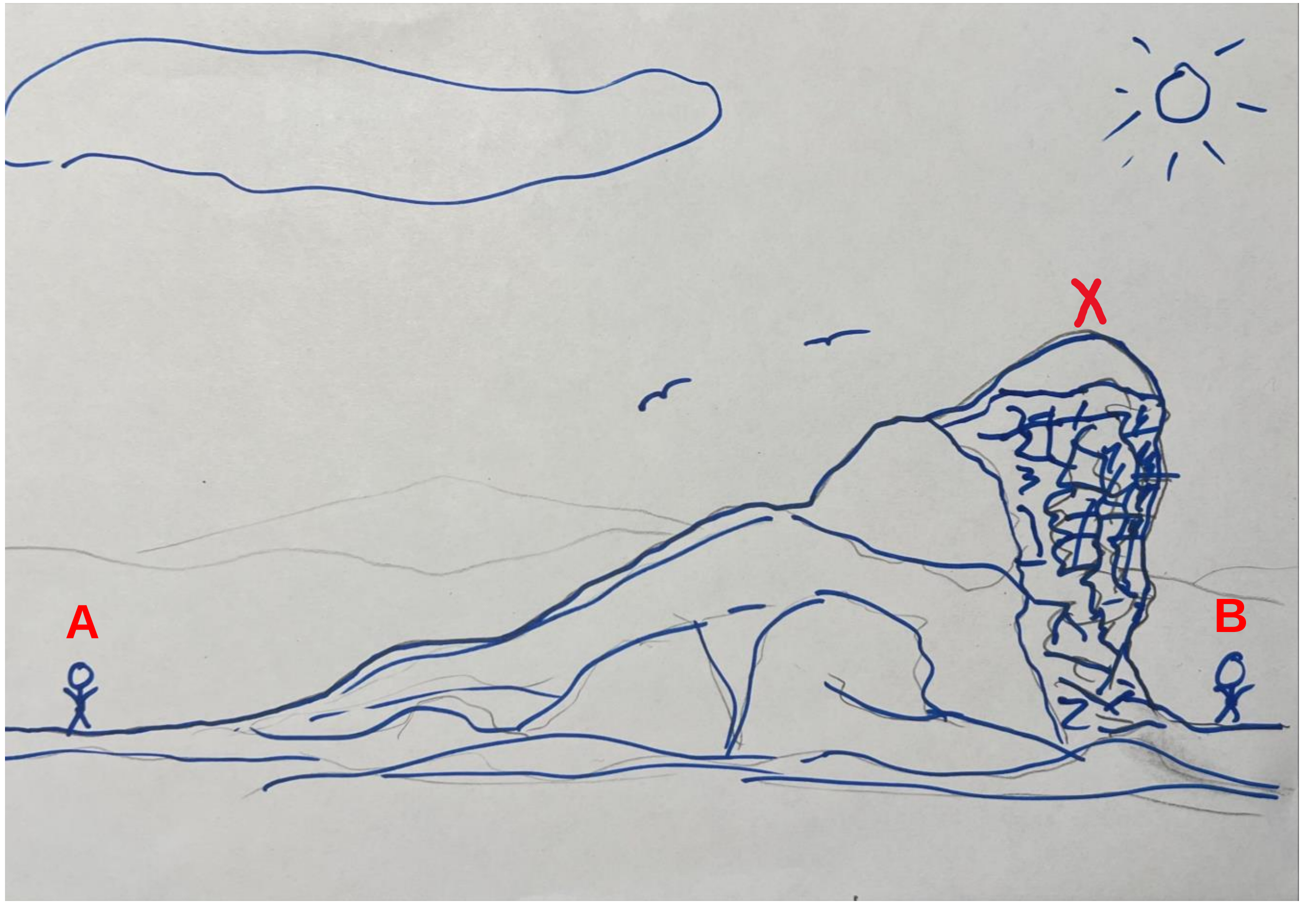

Hvað er árangur og hvernig næst hann?

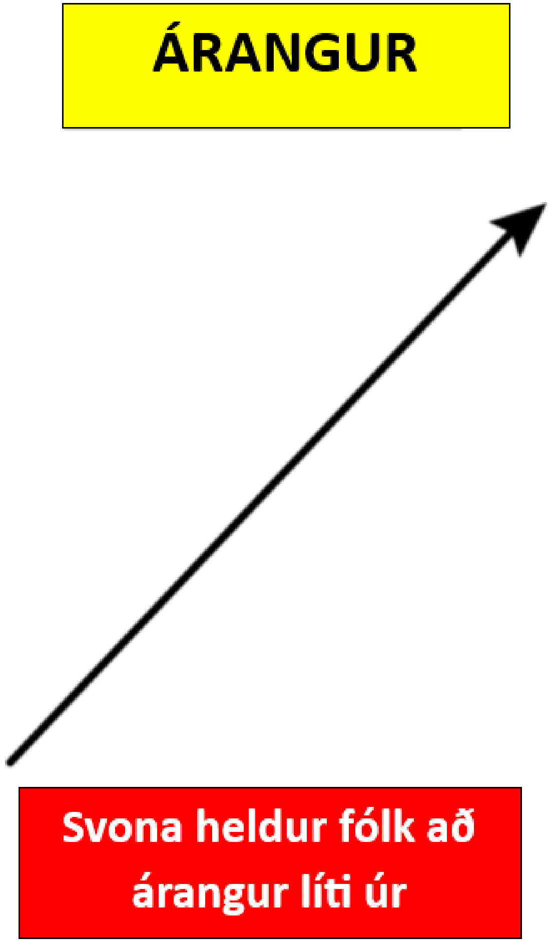

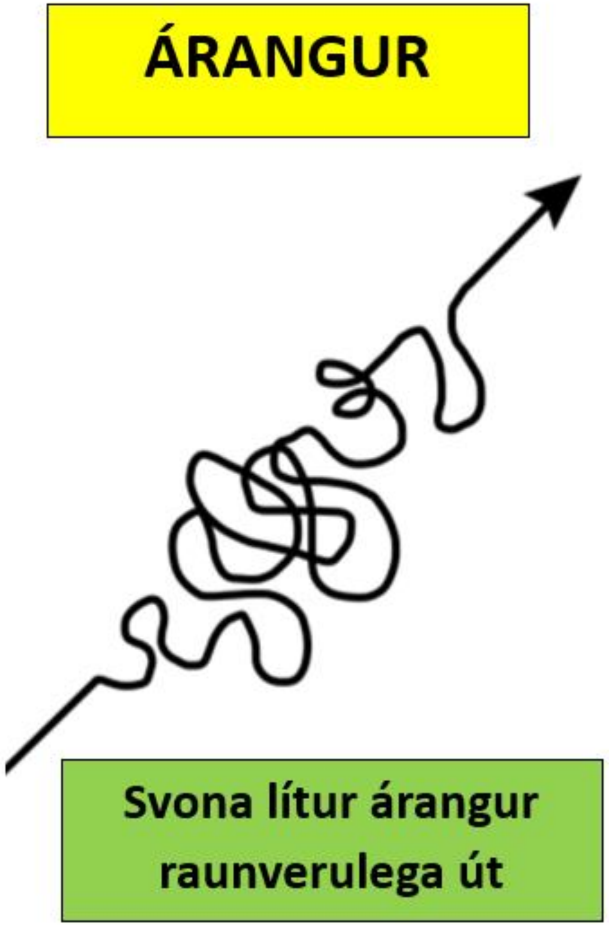

Nafnið mitt-
Af hverju heiti ég það sem ég heiti?

Nemendur <u>eiga rétt á því</u> að koma sjónarmiðum sínum á framfæri og taka á tillit til þeirra

Nemendur verða að eiga val í námi sínu

Unglingar velja námsgreinar og námssvið í allt að fimmtung námstímans

Heimilt er að meta skipulagt <u>nám sem stundað er utan grunnskóla, atvinnu, félags- og íþróttalíf</u>

Hugmyndir að valnámskeiðum í skóla

Boltagreinar, Félagsmálaval, Námstækni, Þýska II, Dans, Leirmótun, Snöggt, hollt og gott, Graffiti, Kajak, Ljósmyndun og myndvinnsla, Tónlist og myndbönd, Fatasaumur, Heimsins bestu brauð, Bílprófið, akstur og umferð, Þríþraut, Tennis, badminton og borðtennis, Líkamsmótun og jumpfit, Kynfræðsla, Spænska, Teikning, Tálgun, Ítölsk matargerð, Markaðsstofan, Kvikmyndir, Söngur, Stíll, DJ og ljós, Hönnun og smíði, Leikir með litla bolta, Skólahreysti, Franska, leiklist, Prjón og kvikmyndir, Stuttmyndagerð, Bakstur, Hetjur og skúrkar, Snyrting og framkoma, Veislan, Skartgripagerð, Líkamsrækt í tækjasal, Leikir án bolta, Amerískar kvikmyndir, Sjálfsvarnaríþróttir, Enska í bókmenntun og kvikmyndum, Útieldun, Skyndihjálp, Kemur sprenging, Að vefa úr sælgætisbréfum, Nýsköpun, Búa til krem, Rokksagan, Mexíkósk matargerð, Raftækni, Útivist

Hvernig?

- Skólaárinu skipt í 4 tímabil.
- Hvert námskeið er 90 mínútur á viku í 8 vikur (eitt tímabil) og nemandi fer á þrjú námskeið á tímabilinu.
  - Hver nemandi fer því á 12 námskeið á skólaárinu.
- Árgöngum er blandað saman á námskeiðum.
- Kennarar og nemendur koma með hugmyndir að námskeiðum sem þeir vilja hafa.
  - Framkvæmt er forval meðal nemenda og þau námskeið sem fæstir velja eru tekin út.
  - Síðan hefst eiginlegt val. 10. bekkur hefur forgang.
- Námskeiðunum er skipt upp í 4 flokka: listir, heimilisfræði, íþróttir og ýmislegt. Nemendur þurfa að velja námskeið úr öllum flokkum.

Þemu í 8. bekk

Upp um fjöll og firnindi: Áhersla á ferðamennsku, landafræði, skyndihjálp og útieldun. Farið í útilegu.

Tónlist og 20. öldin: Áhersla á sögu 20. aldar, tónlist 20. aldar, unglingamenningu og unglingsár. Nemendur velja einn tónlistarmann og kynna hann.

Árið 1918: Áhersla á frostavetur, Kötlugos, spænsku veikina og fullveldi í samanburði við viðburði í nútímanum.

Aðeins ein jörð: Áherslu á fjölbreytileika í lífheiminum. Nemendur hanna land og lífríki.

Í fullorðinna tölu: Áhersla á fermingar og skylda viðburði í nútíð og fortíð, heima og erlendis.

Ég og þú: Áhersla á kynfræðslu, fíknivarnir og varnir gegn áhættuhegðun. Nemendur halda fræðslu fyrir yngri nemendur.

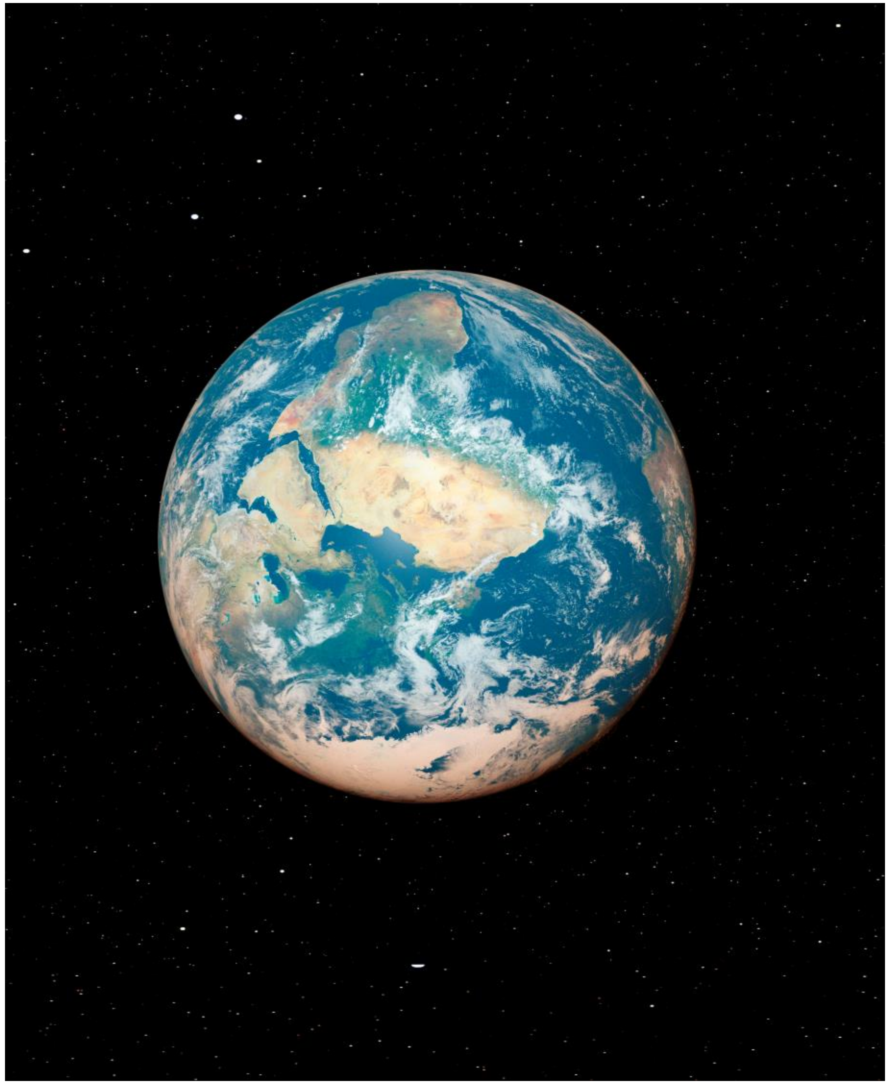

Þemu í 9. bekk

- **Stríðsárin**: Áhersla á seinni heimsstyrjöldina á Íslandi. Nemendur semja sögu sem gerist á stríðsárunum.
- **Heimsreisan mín:** Nemendur skipuleggja 3 mánaða ferð til 3 heimsálfa og kynna fyrir samnemendum.
- **Hvað kostar dæmið?** Nemendur skipuleggja út frá tilteknum tekjugrunni viðburð eins og giftingu, stórafmæli og stórveislu.
- **Innflytjendur:** Áhersla á stöðu innflytjenda fyrr og nú, hérlendis og erlendis fjölmenningu og menningarlega aðlögun. Nemendur taka viðtal við einstakling sem er innflytjandi og kynna sögu hans fyrir bekknum.
- **Vinnan göfgar manninn.** Áhersla á íslenskan atvinnumarkað. Nemendur fara í vinnustaðaheimsóknir og fjalla ítarlega um eitt starf.
- **Erum við ein í alheiminum?:** Áhersla á stjörnufræði og erfðafræði. Nemendur hanna geimskip og líf og umhverfi á fjarlægri plánetu.

Þemu í 10. bekk

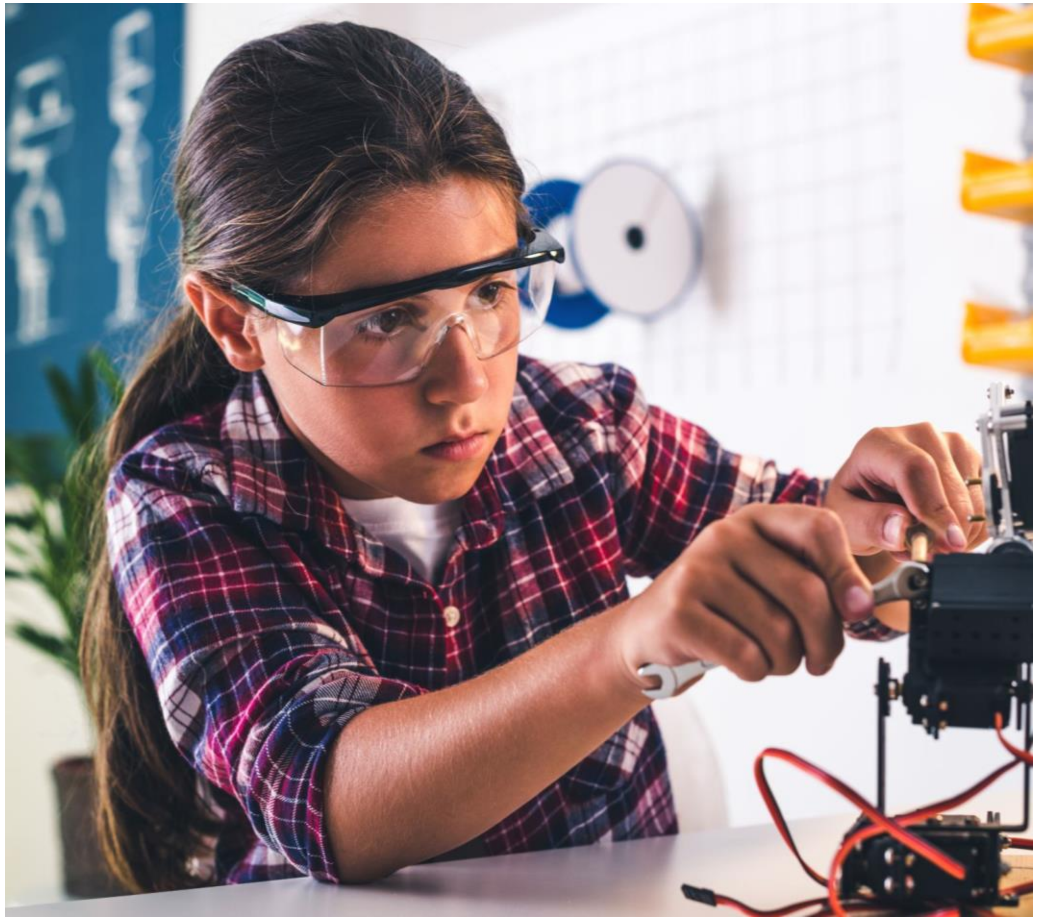

- **Þjóðfélagið**: Áhersla á íslenska þjóðfélagið. Nemendur dýpka umfjöllun um eitt hugtak að eigin val og nálgast það þverfaglega. t.d. ást, stríð
- **Orka og stóriðja:** Áhersla á eðlisfræði, efnafræði og umhverfismál. Nemendur taka kynna sér vel ferla og rekstur eins stóriðjuvers.
- **Verslun og viðskipti**: Nemendur gera viðskiptamódel af verslun, ákveða vöruúrval, hanna útlit búðar, gera kynningarbæklinga ofl.
- **CO_2**: Áhersla á loftslagsmál: Mannkyn 20. aldar sett fyrir dóm 21. aldar
- **Tækið:** Áhersla á kraftfræði og nýsköpun. Nemendur fara í gegnum nýsköpunarferlið og hanna hlut.
- **Banvænn**: Áhersla á mannslíkamann, sjúkdóma og sjúkdómavarnir. Nemendur velja einn banvænan sjúkdóm til að kynna sér vel og kynna öðrum.

A. Hvernig er valið í ykkar skóla?
B. Hvernig hafið þið val um viðfangsefni, námsaðferðir og námsgreinar?

Nýr skóli

- Byggja á nýjan unglingaskóla við Elliðaárnar og hópurinn hefur verið valinn í undirbúningshópinn.
  - Hvernig viljið þið að námið í skólanum sé skipulagt? Hvað haldið þið að gagnist nemendum best?
- Hópurinn skiptist í 4 pör.
- Hvert par setur fram hugmyndir sínar um:
  - Náms- og félagsumhverfið td. skólahúsnæðið/húsgögn og búnaður (par A)
  - Hvernig á skóladagurinn og skólaárið að vera skipulagt (par B C)?
  - Hvaða fög eiga að vera og hvernig á námið að fara fram?
  - Hvaða valfög eða námskeið ættu að vera í boði (par D)?
- Pörin kynna hugmyndir sínar fyrir hópnum og hópurinn velur í sameiningu hvað á að einkenna nýja skólann. Hópurinn setur hugmyndir sínar á blað. Mesta lagi 20 atriði (ekki færri 10).

Að skjóta niður góðar hugmyndir

- Hópur A. Hver og einn skrifar á blað orð eða setningu sem eru hvetjandi í hóp- og teymisvinnu. Síðan býr hver og einn til skutlu.
- Hópur B. Hver og einn skrifar á blað orð eða setningu sem eru letjandi og stöðva hugmyndaflæði í hóp- og teymisvinnu. Síðan vöðlar hver og einn blaðinu saman og býr til kúlu.
- Hóparnir raða sér í línu hvor á móti öðrum með 3-5 metra bili á milli hópanna. Hópur A skutlar sínum skutlum yfir til hóps B. Hópur B reynir að skjóta niður allar skutlur áður en þær komast yfir til þeirra.

Hvernig getum við gert betur?

Þátttakendur vinna í sínum hópi að því að skoða hvernig hægt er að gera betur í **náminu og/eða félagsstarfinu.**

- Hver og einn setur niður tillögur á blað (ein hugmynd á hvern post-it miða) (3 mínútur).
- Viðkomandi kynnir fyrir hópnum sem fer yfir tillögur og flokkar þær eftir því hvort um er að ræða erfitt, auðvelt, geggjað eða jarðbundið verkefni (10 mínútur).
- Hópurinn í sameiningu velur 2-3 tillögur sem hann skrifar ögn fyllri lýsingu á og skrifar síðan upp á veggspjöld (10 mínútur)

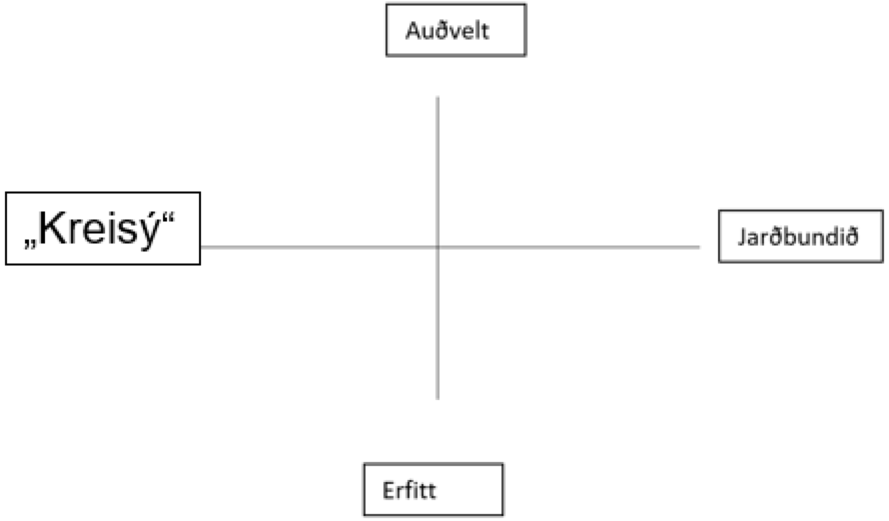

Verkefni

- **Hvaða hugmynd viljum við útfæra og framkvæma?**
  - Hópurinn velur eina hugmynd sem hann vill útfæra og framkvæma – má vera eigin hugmynd frá fyrsta verkefni eða annað verkefni sem hópurinn velur af veggnum.
  - Hópurinn rammar af hugmyndina með því að búa til myndhandrit (20 mín)

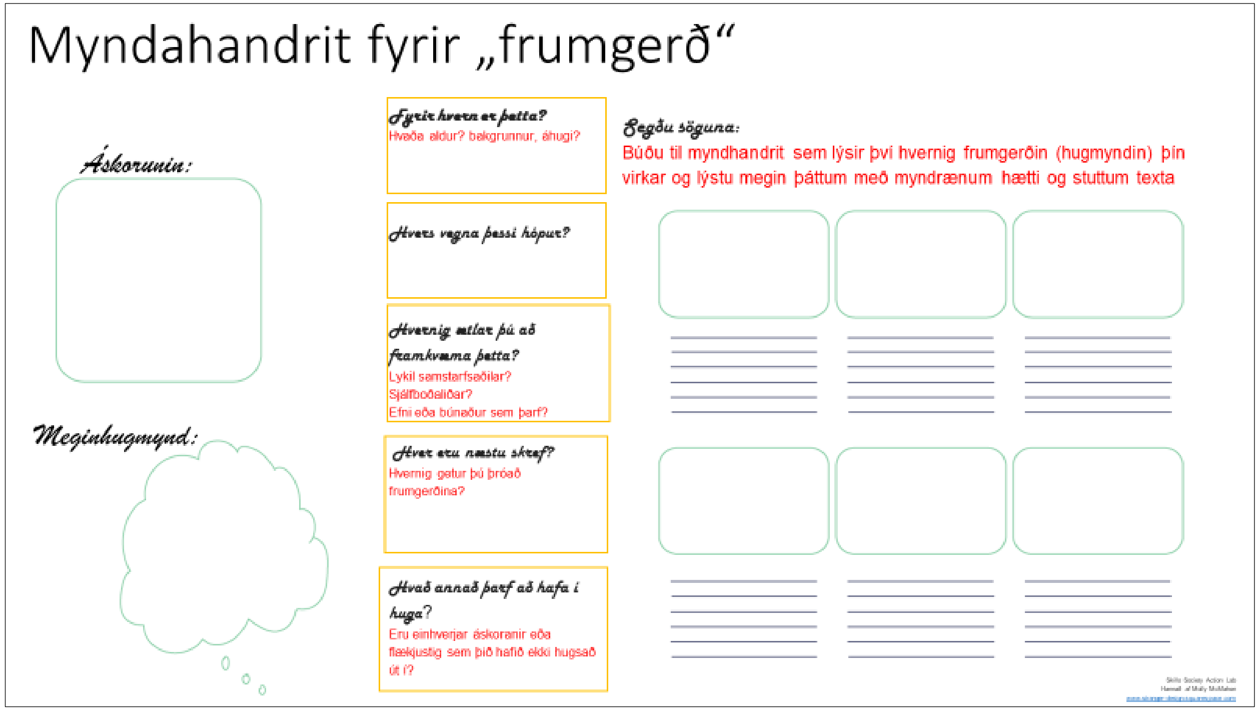

Hvaða hugmynd viljum við útfæra og framkvæma?

- Hópnum skipt upp. Valinn gestgjafi sem er eftir til að kynna hugmynd hópsins fyrir öðrum sem koma í heimsókn 35 mín (hver heimsókn er 5 mínútur, svo er skipt).
    - Hlutverk gestgjafa er að kynna hugmyndina. Hlutverk gesta er að spyrja og koma með ábendingar til úrbóta (hafið þið spáð í – hvernig virkar þetta?). Gestgjafi skráir hjá sér spurningar og ábendingar.
    - Þegar næsti hópur kemur kynnir gestgjafi hugmyndina að nýju og þær ábendingar sem hafa komið frá gestum.
- Eftir heimsóknir kemur hópurinn aftur saman. Gestgjafi kynnir fyrir hópnum sínum athugasemdir og þeir sem fóru í heimsóknir kynna það sem þeir sáu og síðan er tekin ákvörðun um hvort að ábendingar og hugmyndir úr heimsóknum verði hluti af verkefninu sem á að framkvæma á vinnustað og ný lýsing verkefnisins kláruð .

TAKK
danke
OBRIGADO
gracias
どうも
hvala
DANK U
takk
MOLTE GRAZIE
MERSI
merci
GRAZIE
obrigado
danke schön
köszi
PALDIES
ありがとう
TEŞEKKÜR EDERIM
ARIGATO
謝謝
THANK YOU
THANKS
muchas gracias
благодаря
grazas
OBRIGADO
GO RAIBH MAITH AGAT
どうも
DANK U
MERSI
GRAZZI
TAK
merci
qujan
TAK
PALDIES
OBRIGADO
благодаря
THANKS
THANK YOU
vielen dank
MOLTE GRAZIE
danke
DANK U
mesi
감사합니다
köszi
grazie
DZIĘKI
TACK
Gràcies
спасибо
MULTUMESC
多謝
TEŞEKKÜR EDERIM
muchas gracias
obrigado
NA GODE

Reykjavík

Myndahandrit fyrir „frumgerð“

Áskorunin:

Meginhugmynd:

Fyrir hvern er þetta?

Hvaða aldur? bakgrunnur, áhugi?

Hvers vegna þessi hópur?

Hvernig ætlar þú að framkvæma þetta?

Lykil samstarfsaðilar?
Sjálfboðaliðar?
Efni eða búnaður sem þarf?

Hver eru næstu skref?

Hvernig getur þú þróað frumgerðina?

Hvað annað þarf að hafa í huga?

Eru einhverjar áskoranir eða flækjustig sem þið hafið ekki hugsað út í?

Segðu söguna:

Búðu til myndhandrit sem lýsir því hvernig frumgerðin (hugmyndin) þín virkar og lýstu megin þáttum með myndrænum hætti og stuttum texta

Skills Society Action Lab
Hannað af Molly McMahon
www.stranger-design.squarespace.com